

3.2. Primjena inovativnih poslovnih modela

Osnivanje poslovanja: potrebni dokumenti, pravna pitanja, izrada poslovnog plana

3.2.3 Kako pokrenuti socijalnu kooperaciju (vodič korak po korak)

e-modul 3: Uspostavljanje (Socijalno)
Poduzetništva i razvojnih kooperacija
Listopad 2021

Stvari koje trebate znati:

Odaberite pravni oblik

- ✓ Pravna struktura vašeg poslovanja vrlo je važna jer utječe na **poreze** koje plaćate, **novac** koji možete prikupiti, **papirologiju** koje trebate podnijeti i vašu **osobnu odgovornost**

- ✓ Morate pažljivo odabrati svoju poslovnu strukturu, iz tog razloga se trebate posavjetovati s poslovnim savjetnicima, odvjetnicima i računovođama prije nego što registrirate svoju tvrtku, dobijete porezni broj i dokumentaciju za odgovarajuće licence i dozvole.

Savjetujemo vam da se za savjet uvijek obratite kooperaciji svoje države ili regije, budući da se zahtjevi i procedure razlikuju od države do države pa čak i unutar regija.

Korisni savjeti za pokretanje socijalnog poduzeća:

- ✓ Proučite regionalna i nacionalna **pravila**, ovisno o tome tko ima ovlasti nad razvojem socijalnih poduzeća na lokaciji na kojoj želite pokrenuti svoje poslovanje.
- ✓ Odaberite **pravni oblik** za svoje socijalno poduzeće na temelju pravila regije, budući da postoji niz modaliteta, kao što su kooperacije, zaklade, udruge, radnička društva itd.
- ✓ Prema pravnom subjektu tvrtke, relevantni **zakoni i propisi** zajedno s potrebnim postupcima moraju se temeljito ispitati prije nego što se provedu.
- ✓ Na kraju, zapamtite da je pokretanje socijalnog posla kao i pokretanje tradicionalne tvrtke. Glavna razlika je u **korporativnoj misiji tvrtke**, koja je slijediti kolektivne interese članova ili širi ekonomski ili socijalni interes.

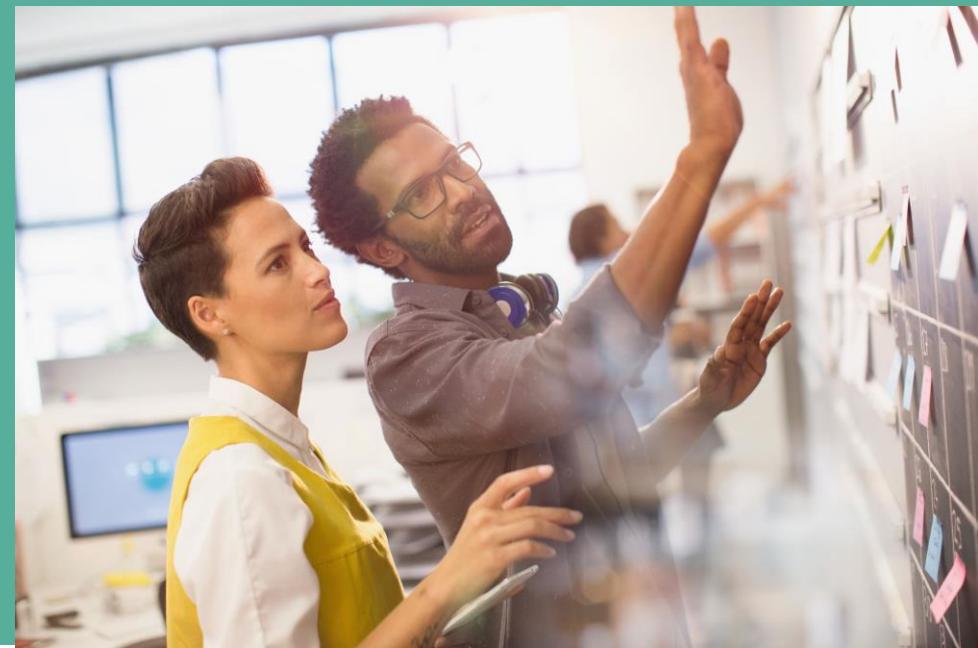
Odaberite vrstu kooperacije, ovisno o vašem poslovnom planu

Još jedan element kooperacija s kojim biste trebali biti upoznati prije nego pokrenete vaš posao su različite vrste kooperacija. Naravno, svaka vrsta kooperacije temelji se na djelatnosti koju treba razviti, broju partnera u poslovanju, korištenom inicijalnom kapitalu, formalnoj strogosti u osnivanju i funkcioniranju pothvata, zakonodavstvu svake zemlje, itd:

- Potrošačka kooperacija**
- Radnička kooperacija**
- Nabavna kooperacija**
- Proizvođačka kooperacija**
- Kooperacija više dionika**
- Savezna ili sporedna kooperacija**

- Općenito, koristi se jednoslojna ili dvoslojna struktura. Mnoge manje ili tradicionalne kooperacije koriste jednoslojni sustav. Dvoslojnu strukturu koriste profesionalizirane i veće kooperacije s većom razinom kapitala.
- Socijalna kooperacija, ovisno o državi, treba se sastojati od određenog minimalnog broja članova. Pravo glasa imaju svi članovi socijalnog kooperativnog poduzeća bez obzira na broj kooperativnih udjela koje posjeduju.
- Osnivačka skupština, prva je faza u formiranju kooperacije.
- Glavna skupština i Upravni odbor dva su tijela za donošenje odluka u kooperacijama.
- Godišnja skupština (GS) prilika je da se članovi kooperacije okupe, razgovaraju o svojoj kooperaciji, donose odluke i pomognu u definiranju njezine budućnosti.

Upravni odbor

Među najvažnijim odgovornostima Upravnog odbora su:

- Rješavanje finansijskih pitanja kooperacije
- Strateško planiranje
- Upravljanje
- Uspostavljanje politika i procesa
- Angažman članova
- Kooperativno zastupanje

Financijska sredstva

Financijska sredstva socijalnog kooperativnog poduzeća sastoje se od:

- kapitala društva
- razne donacije trećih strana
- korištenje prihoda od imovine iz poslovne djelatnosti
- bespovratna sredstva Europske unije
- ostavštine, donacije i koncesije imovine drugih međunarodnih, nacionalnih ili lokalnih organizacija

Statut (1)

- ❖ Za osnivanje socijalnog kooperativnog poduzeća može se koristiti standardni statut koji dopunjuju osnivači socijalnog kooperativnog poduzeća.
- ❖ Sadržaj statuta uređuje se zakonodavstvom.
- ❖ Statut sadrži potrebne odredbe, u skladu s tim zakonom, ili se u nekom drugom slučaju upućuje na odredbe relevantnih zakona.
- ❖ Indikativni standardni statuti obično su dostupni u elektroničkom obliku na web stranici Ministarstva rada.

Statut (2)

- ❖ Statut kooperacije trebao bi uključivati ove obvezne stavke, prema potrebi izmijenjene i dopunjene dodatnim stavkama:
  - naziv i trgovačko ime kooperacije,
  - mjesto sjedišta,
  - ciljeve kooperacije, uključujući da li je kooperacija jednonamjenska ili višenamjenska kooperacija,
  - uvjete i postupke za prijem, ostavku/povlačenje, isključenje i suspenziju članova,
  - vrijednost, kao i najmanji i najveći broj dionica koje svaki član upisuje,
  - postupak i uvjete za upis i uplatu dionica,

Statut (3)

- vrstu finansijske obveze članova,
- upravljanje kooperativnim registrima i dokumentima koji se čuvaju,
- uvjete i postupke za sazivanje i održavanje općih skupština (oblik objave, utvrđivanje i objavu dnevnog reda, izbor predsjednika sjednice, kvorum, glasovanje i dr.),
- ograničena veličina i odgovornosti upravnog odbora,
- uvjete i postupke za sazivanje upravnog i nadzornog vijeća,
- financiranje: ulaganje kapitala, formiranje zakonskih rezervi i fondova,
- raspodjela viška i pokriće gubitaka,
- raspodjelu kapitala u slučaju prestanka članstva ili likvidacije kooperacije,
- definicija finansijske godine,
- revizija,
- uvjeti i postupci za dobrovoljno raspuštanje,
- postupci rješavanja sporova,
- specifikacija bilo koje druge pravne stvari,
- postupak izmjene podzakonskih akata/statuta.

Registracija

- Registrat se vodi u Državnom registru Odjela za socijalno i solidarno gospodarstvo i pristup mu je za sve zainteresirane slobodan.
- Upis se mora izvršiti u nadležnom registru kooperacija: onom koji pripada Ministarstvu Rada ili nekom sličnom, ili u regionalnom registru, ovisno o državi, u vremenskom okviru predviđenom primjenjivim zakonom.
- Svojom registracijom Socijalno kooperativno poduzeće dobiva pristup finansijskim instrumentima te može dobiti finansijske poticaje i mjere potpore socijalnom poduzetništvu.
- Registrat može biti nacionalni ili regionalni, ovisno o državi i opsegu kooperacije.

Trebam li pokrenuti kooperativnu firmu? (1)

Treballi biste uzeti u obzir sljedeće kriterije:

Odgovornost: Dioničari kooperacije imaju ograničenu odgovornost za poslovne dugove i obveze, uključujući odgovornost za nezakonite aktivnosti drugih dioničara i radnika.

Formiranje: Što se tiče tereta i troškova, formiranje kooperacije je umjereno teško. Ovisno o tome hoćete li osnovati profitnu ili neprofitnu kooperaciju postoje određeni koraci koje ćete morati poduzeti. Osim uobičajenih formalnosti za osnivanje korporacije, organiziranje kooperacije gotovo će sigurno uključivati i odluke koje se trebaju donjeti unaprijed kao što su kada i kako raspodijeliti zaradu u obliku pokroviteljskih dividendi.

Upravljačka struktura: Upravljačka struktura kooperacije, kao i njezino stvaranje, određena je prema tome je li ona profitna ili neprofitna i slijedi upravljačke strukture uobičajenih profitnih i neprofitnih poduzeća

Trebam li pokrenuti kooperativnu firmu? (2)

Upravljanje: Upravljanje kooperacijom je i dugotrajno i skupo. Izbor i smjena direktora, popunjavanje upražnjenih mesta u upravi, održavanje sjednica odbora i dioničara, čuvanje zapisnika s takvih sjednica, evidentiranje odluka odbora i odobravanje važnih odluka dioničara obuhvaćeno je državnim korporativnim zakonima

Vlasništvo nad imovinom/raspodjela dobiti: Općenito, u kooperaciji je imovina poduzeća u vlasništvu kooperacije, a dioničari/članovi nemaju izravan financijski udio u njoj. Dioničari profitne kooperacije posjeduju samu tvrtku, ali njihov izravni financijski interes je u dionicama koje posjeduju.

Porezni tretman: „Dvostruko oporezivanje“ jedan je od najvećih nedostataka kooperacije koja funkcionira kao trgovačko društvo. Zarada od kooperacija može se oporezivati dvaput: prvo na korporativnoj razini i ponovno na individualnoj razini kada se zarada raspoređuje dioničarima kao dividende na dionice. Kooperacije, za razliku od drugih poduzeća, mogu izbjeći dvostruko oporezivanje raspodjelom zarade kao "dividende za pokroviteljstvo" članovima, umjesto dividende na dionice.

Pravni postupak (1)

1. Podnošenje zahtjeva za registraciju

Kandidat za socijalno poduzeće podnosi u Nacionalni registar nadležnog tijela ovisno o državi ili regiji:

- ❖ Statut Društva potpisani od strane osnivača.
- ❖ Izjavu o sudjelovanju ili nesudjelovanju u drugom socijalnom kooperacijskom poduzeću potpisuje svaki osnivač posebno.
- ❖ Potpisuje se izjava o kriteriju zapošljavanja osoba iz ranjivih skupina u postotku (obično definirano nacionalnim zakonodavstvom)
- ❖ Ostali relevantni popratni dokumenti se potpisuju (gdje je potrebno).

Odjel registra provjerava dostavljene podatke i nastavlja na:

- upis socijalnog poduzeća u matičnu knjigu.
- davanje potvrde o registraciji koja vrijedi za pokretanje bilo koje poslovne djelatnosti
- potvrđivanje statuta

Pravni proces (2)

2. Dostavljanje dodatnih podataka

Registrirano socijalno kooperacijsko poduzeće podnosi:

- ❖ Zahtjev za upis dodatnih podataka (točna adresa i sastav upravnog odbora).
- ❖ Potvrda o početku obavljanja djelatnosti Poreznoj upravi.
- ❖ Zapisnik o formiranju tijela upravnog odbora.

Odjel registra provjerava dostavljene podatke i nastavlja na:

- odobrenje zahtjeva za upis dodatnih podataka.
- ovjera potvrde o upisu (važi do podnošenja prvog godišnjeg programa aktivnosti i izvješća gdje se zamjenjuje potvrdom o članstvu)

Pravni proces (3)

3. Bankovni račun

Za osnivanje kooperacije potrebno je otvoriti bankovni račun na ime društva za uplatu temeljnog kapitala. Kooperacija mora otvoriti bankovni račun na svoje ime, nakon čega slijedi izraz "u osnivanju", te položiti uplaćeni kapital kao novčani doprinos.

4. Porezni ured

- Zahtjev za porezni identifikacijski broj.
- Registracija u Porezu na gospodarske djelatnosti.
- Popisna izjava o upisu u popis poreznih obveznika.

5. Ured za socijalno osiguranje

- Zahtjev za registraciju kooperacije u socijalnom osiguranju.
- Upis radnika kooperacije u opći sustav socijalnog osiguranja.
- Registracija radnih partnera u posebnom programu za samozaposlene radnike socijalnog osiguranja.

Pravni proces (4)

6. Javni akt o osnivanju

U nekoliko država ili područja javni akt o osnivanju potpisuju svi partneri i članovi u nazočnosti javnog bilježnika. Obično uključuje:

- Zapisnik Konstitutivne skupštine
- Nominalni odnos partnera
- Statut
- Izjava za osnivanjem kooperacije
- Izjava upisa i isplate socijalnih doprinosa
- Socijalni doprinosi koje je uplatio svaki partner
- Vrijednost pripisane imovine koju su pridonijeli partneri (ako ih ima)
- Potvrda o uplati doprinosa na bankovni račun
- Trenutna potvrda korporativnog naziva kooperacije
- Ako postoje integrirane pravne osobe, dodatno ovjeru ugovora Glavne skupštine u kojem se odobrava njihovo uključivanje u kooperaciju.

Praktična aktivnost

60 minuta

Što će vam
trebati

- Tiskani oblik:
olovka/kemijska olovka,
markeri i markeri za
naglašavanje (opcionalno)
- Digitalni oblik: uređaj spojen
na internet (računalo,
prijenosno računalo, tablet
itd.), softver za uređivanje
dokumenata (npr. Microsoft
Word)

Upute

U nastavku ćete pronaći Upitnik o pokretanju poslovanja koji je korišten za izradu izvještaja World Bank's Doing Business Compiled Report.. Ovaj dokument može biti odličan vodič za vas. Možete ga pročitati i ispisati kako biste mogli ispuniti svoje podatke i napraviti prvi nacrt svog socijalnog poslovanja kao pravne osobe:

https://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/pdf/db2020/D_B20-Starting-a-Business-Questionnaire.pdf

TRAIN-CE-FOOD projekt

<https://traincefood.si/hr/home-english>

Author: Maria Dalakoura (Institute of Entrepreneurship Development, IED)

mdalakoura@ied.eu

Ovaj projekt sufinancirala je Europska komisija, Opća uprava za unutarnje tržiste, industriju, poduzetništvo i mala i srednja poduzeća. GA: SI2.823699.

Ova publikacija odražava samo stavove autora i suradnika, a Komisija se ne može smatrati odgovornom za bilo kakvu upotrebu informacija sadržanih u njoj.

